

Dödsbrand, villa

Gullspångs kommun

2023-11-27

Förutsättningar

Uppdragsgivare: Räddningstjänsten Skaraborg

Uppdrag: Undersökning av brandorsak och olycksförlopp

Utredare

Malin Björkqvist, brandingenjör på Räddningstjänsten Skaraborg, med fem års erfarenhet från förebyggande och operativt arbete på kommunal räddningstjänst. Malin är utbildad olycksutredare och har genomgått olycksutredning grundkurs samt kvalificerad olycksutredningsmetodik vid Karlstad universitet.

Rapporten har författats av Malin Björkqvist som även deltog i aktuell räddningsinsats i rollen som Regional insatsledare. Intervjuer har utförts av Malin Björkqvist och platsundersökning av Rasmus Frid, brandingenjör.

Kvalitetssäkring

Innehållet har granskats av Rasmus Frid och Erik Lyckeback.

Upphovsrätt

Foton i rapporten tillhör Räddningstjänsten Skaraborg, om inget annat anges i bildtexten.

Larminformation

Datum: 2023-11-27

Larmtid: 14:30:33

Adress: [REDACTED] Gullspång

Olyckstyp: Brand i byggnad

Händelserapport: G2023.142186

SOS-ärendenummer: 19.11096521.2

Sammanfattning

Måndag den 27 november larmades Räddningstjänsten Skaraborg till en brand i en villa på landsbygden cirka 7 kilometer utanför Gullspång. Inringaren är en granne. Vid räddningstjänstens framkomst slår lågor ut genom fönster. Det konstateras senare att en person, boende på adressen, omkommit i branden. Personen bodde själv i villan och hyrde den av fastighetsägaren som är en stiftelse. Enligt anhöriga hade personen god fysik och varken rökte eller drack alkohol.

Den brandutsatta byggnaden är en äldre 1,5-plansvilla i timrad träkonstruktion med träfasad och taktäckning av tegel.

Det har under utredningen inte gått att påvisa vad som varit orsaken till branden då det finns flera möjliga brandorsaker som inte kan uteslutas. Det har heller inte kunnat uteslutas att branden varit anlagd.

Det är inte känt om byggnaden var försedd med brandvarnare eller släckutrustning, men inringare uppger att ingen brandvarnare hördes utifrån. Förutsatt att byggnaden inte var försedd med fungerande brandvarnare är det en faktor som skulle kunnat påverka utfallet av händelsen då förutsättningarna att kunna utrymma ökar om en tidig varning fås.

Det har inte kunnat fastställas hur den avlidna personen har agerat vid branden, eller varför personen inte lyckats utrymma. En trolig orsak är att personen sov vid händelsen.

Innehåll

1	Inledning.....	2
1.1	Lagstöd	2
1.2	Syfte.....	2
1.3	Mål.....	2
1.4	Metod.....	2
1.5	Avgränsningar	2
2	Bakgrund.....	3
2.1	Byggnaden.....	3
2.1.1	Uppvärmning.....	3
2.1.2	Byggnadens brandskydd	3
2.1.3	Tidigare inträffade händelser	3
2.1.4	Omgivningen.....	3
2.1.5	Boende.....	4
2.2	Olycksförlopp	4
2.2.1	Före räddningstjänstens framkomst	4
2.2.2	Efter räddningstjänstens framkomst.....	5
2.3	Platsundersökning.....	6
2.4	Faktiska skador	6
2.4.1	Personskador	6
2.4.2	Brand- och rökskador	6
3	Analys.....	7
3.1	Brandförloppet.....	7
3.2	Brandorsak.....	7
3.3	Agerande vid brand	7
4	Diskussion	8
5	Slutsats	9

1 Inledning

Nedan ges en inledande beskrivning av vilket lagstöd som föranleder olycksundersökningen samt syfte, mål, metod och avgränsning.

1.1 Lagstöd

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor 3 kap. 10 § ska en kommun, efter avslutad räddningsinsats, se till att olyckan undersöks för att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

1.2 Syfte

Denna olycksundersökning syftar till att undersöka olycksorsaken, samt att kartlägga händelseförloppet, vid den brand som inträffade på [REDACTED] i Gullspångs kommun.

1.3 Mål

Målet med denna rapport är att beskriva händelseförloppet och, så långt det är möjligt, utreda orsaken till branden.

1.4 Metod

Information har inhämtats genom intervju med fastighetsägare, räddningstjänstens insatspersonal samt från förhörprotokoll från Polismyndigheten. Författaren av denna rapport närvarade själv vid insatsen.

Under utredningen har olycksplatsen besökts av olycksutredare från räddningstjänsten i samband med polisens tekniska undersökning.

Den insamlade informationen har använts för att beskriva olycksförloppet och konsekvenserna av branden samt för att presentera tänkbara brandorsaker.

1.5 Avgränsningar

Rapporten omfattar inte någon utförlig beskrivning eller utvärdering av räddningstjänstens insats.

2 Bakgrund

I detta avsnitt presenteras de uppgifter som samlats in angående byggnadens utformning, brandskydd och olycksförloppet samt uppkomna skador. Informationen som presenteras utgör grund för den fortsatta analysen.

2.1 Byggnaden

Den brandutsatta byggnaden är en äldre 1,5-plansvilla i timrad träkonstruktion med träfasad och taktäckning av tegel. Inget ritningsunderlag har hittats, men enligt förhör med anhörig ska markplan i villan ha bestått av hall, kök, sovrum, toalett samt vardagsrum.

2.1.1 Uppvärmning

Byggnaden värmdes upp med el och ved. Enligt sotare fanns en fastbränsleeldad värmepanna av äldre modell utan keramik placerad i köket. Senaste brandskyddskontrollen utfördes 2022-02-10 och var utan anmärkning.

I oktober 2018 genomfördes en reparation gällande värmepannan. Enligt fastighetsägaren gjordes då håltagning på vind för lagning av lösa skiljestenar, arbetshål gjordes vid pannan samt att rökkanalen tätades i hela sin längd. Man murade sedan och putsade.

Enligt en vän till den omkomne fanns även en luftvärmepump på nedervåningen, vilken syns på bilder från räddningsinsatsen.

2.1.2 Byggnadens brandskydd

Byggnaden är uppförd som en brandcell med bärande konstruktion av trä. Byggnaden har två av varandra oberoende utrymningsvägar från markplanet, som utgörs av huvudentré i söder och groventré i öst.

Det har ej gått att fastställa om byggnaden varit försedd med fungerande brandvarnare eller om det funnits någon släckutrustning, spisvakt eller liknande säkerhetsinstallationer. Inringaren uppger att ingen brandvarnare hördes och att hen specifikt tänkte på det.

2.1.3 Tidigare inträffade händelser

Station Gullspång har tidigare varit på larm gällande soteld på adressen och enligt räddningstjänstens personal ska det ha varit problem med utformningen av skorstenen. Tidigare händelser ska ha inträffat innan 2015 och därmed innan renoveringen av skorstenen gjordes.

2.1.4 Omgivningen

Den brandutsatta byggnaden var uppförd på en större fastighet med mycket skogsmark. Cirka 40 meter från den branddrabbade villan ligger ett större uthus. Byggnadernas placering på ses i figur 1Figur.

Figur1. Satellitbild från Lantmäteriet över fastigheten, med den branddrabbade byggnaden markerad.

2.1.5 Boende

Den boende i villan var en person född [REDACTED]. Personen bodde själv på adressen och hyrde villan av fastighetsägaren som är en stiftelse. Enligt anhörig ska personen ha varit vid god fysisk hälsa, icke-rökare och inte konsumerat alkohol. Personen ska enligt anhörig ha varit en rutinmänniska som varje eftermiddag tände i pannan och la sig för att vila vid 14-15-tiden.

2.2 Olycksförlopp

Nedan beskrivs olycksförloppet baserat på den information som framkommit från händelserapport och intervjuer med insatspersonal samt via uppgifter från inringare, fastighetsägare, anhörig och Polismyndigheten. Tider som anges i fetstil är bekräftade, övriga tider och tidsintervall är uppskattade. Samtliga händelser beskrivs i kronologisk ordning.

2.2.1 Före räddningstjänstens framkomst

14:25:00 Inringaren ser från vägen att det ryker från byggnaden och går fram. Det slår ut lågor från fönstren på byggnadens västra gavel. Inringaren upplever att det brinner kraftigt, att det "dånar" i huset och det inte är möjligt att gå in. I stället går personen ett varv runt byggnaden och larmar.

14:30:33 SOS Alarm mottar larmsamtal om branden.

14:31:00 Räddningstjänsten larmas av SOS Alarm. Inringaren beskriver att det brinner kraftigt i villan och att lågor slår ut genom fönster. Hen meddelar också att det troligtvis är en person kvar i byggnaden då bilen är hemma. Inringaren stannar kvar på platsen.

14:44:37 Räddningstjänsten anländer till platsen och rapporterar att villan är övertänd och att de påbörjar rökdykning. En bild på byggnaden tas, figur 2.

Figur 2. Foto taget 14:45 vid räddningstjänstens framkomst.

2.2.2 Efter räddningstjänstens framkomst

14:48:12 Räddningstjänstens personal på plats rapporterar att de genomfört ett närsök i huvudentrén utan att påträffa någon person och att bedömningen är att de övergår till utvändig släckning.

14:59:05 Räddningstjänstens insatsledare anländer till platsen och beslut tas om att ytterligare ett försök med rökdykning ska göras, men inte heller då påträffas någon person och rökdykningen avslutas. Beslut tas att byggnaden ska få brinna.

15:32:43 Räddningstjänstens regionala insatsledare anländer och nytt beslut tas om att byggnaden ska släckas i syfte att underlätta den tekniska undersökningen eftersom misstanken kvarstår om att det finns en person kvar. Figur 3 visar byggnaden när beslutet tas.

Figur 3. Foto taget när beslut tas om att släcka branden.

20:18:07 Representant från fastighetsägaren samt väktare anländer till platsen.

20:40:01 Räddningsinsatsen avslutas och bevakning sker av väktare.

2.3 Platsundersökning

Fyra dagar efter branden, 2023-12-01, genomför polisens kriminaltekniker en platsundersökning, vid vilken räddningstjänstens olycksutredare närvarar. Byggnaden är då helt nedbrunnen, med undantag från murstocken. I samband med undersökningen påträffas kvarlevorna av den boende i vardagsrummet, se figur 4 nedan.

Figur 4. Drönbild över den brandutsatta villan, med platsen där kvarlevor påträffades.

2.4 Faktiska skador

Nedan beskrivs de skador som uppstått på personer och egendom till följd av branden.

2.4.1 Personskador

En person, boende på adressen, omkom i branden.

2.4.2 Brand- och rökskador

Den brandutsatta villan totalskadades i branden.

3 Analys

I följande avsnitt analyseras brandförloppet, brandorsaken och byggnadens brandskydd. Analysen baseras på information som inhämtades vid brandplatsundersökningen, polisens förhör samt intervjuer med insatspersonal.

3.1 Brandförloppet

Den branddrabbade villan ligger cirka 7 kilometer sydost om Gullspång och runt omkring finns stora skogsmarker. Tidpunkten för branden är tidig eftermiddag, vilket innebär att det är lite trafik på vägen utanför villan. Exakt starttid för branden har ej varit möjlig att fastslå, men när inringaren kommer fram till platsen slår det redan ut lågor från fönster på markplan.

När räddningstjänsten ankommer till platsen är branden fullt utvecklad, vilket gör det svårt att genomföra en invändig insats. Det brinner kraftigast från byggnadens västra gavel.

3.2 Brandorsak

Utifrån information som framkommit har det inte varit möjligt att fastställa någon brandorsak. Möjliga orsaker skulle kunna vara eldstad, spis, elektriskt fel, levande ljus eller annan extern värmekälla så som portabelt element eller gasspis. Det har heller inte kunnat säkerställas att branden inte varit anlagd.

Händelsen ägde rum vintertid med snö och temperaturen var runt -10 grader. Det hade varit kallt under cirka en veckas tid och det är inte otänkbart att det kyliga vädret gjort att den boende kompletterat med ytterligare värmekälla så som element eller gasvärmare. Enligt en vän till den boende på adressen ska dock så inte ha varit fallet.

Den tidigare problematiken med soteld på fastigheten har hanterats i och med renoveringen. Inringarens uppgifter om var i byggnaden det brinner mest tyder inte på att det är runt murstocken som branden startat. Det tyder heller inte på att branden är spisrelaterad då köket var beläget i andra delen av markplan.

Enligt förhör med anhörig till den omkomne ska det ha varit vardagsrum där kvarlevor hittades. På ovanvåning ska ett sovrum ha legat, men det är oklart om personen använde det sovrummet eller det som fanns på markplan. Vid polisens tekniska undersökning hade byggnaden rasat, vilket gör det svårt att bedöma vilket våningsplan den omkomne befunnit sig på. Om personen var i vardagsrummet var personen i rummet där det brann som mest när inringaren upptäckte branden.

Enligt uppgifter ska den boende haft som rutin att vila runt 14-15-tiden på dagen. Larm om branden inkommer 14:30, vilket skulle kunna tyda på att personen sov vid händelsen.

3.3 Agerande vid brand

Den person som avled till följd av branden påträffades i vardagsrummet. Vid tidpunkten för branden brukade personen vila, vilket skulle kunna tyda på att personen sov vid händelsen och därmed inte har gjort något försök att utrymma eller släcka. Det är heller inte känt om det fanns någon släckutrustning i byggnaden.

Eftersom personen i fråga ska ha haft god fysik ökar möjligheterna för att en utrymning hade kunnat genomföras om personen varit vaken.

4 Diskussion

Denna olycksundersökning baseras i stora delar på vittnesuppgifter, polisens förhör samt räddningstjänstens händelserapport. Författaren av denna undersökning var även själv på plats vid händelsen i rollen som regional insatsledare.

Platsundersökningen tillsammans med polisen kunde inte ge något stöd till bedömningen av brandorsak.

Räddningstjänsten har tidigare varit på adressen vid larm om soteld. Den tidigare problematiken ska ha åtgärdats vid renoeringen. Det kyliga vädret skulle dock ändå kunnat spela roll i händelsen. Det som talar för att branden ändå skulle kunnat vara eldstadsrelaterad är informationen i ett förhör om att personen tände i pannan på eftermiddagarna och sedan gick för att vila. Detta ska ha skett kring tidpunkten för branden. Sett till var det brinner som kraftigast vid inringarens och räddningstjänstens ankomst har branden dock inte startat i närheten av eldstaden eller spisen. Personen i fråga skulle kunnat ha någon annan form av portabel värmekälla på grund av kylan, så som element eller gasspis, placerad i startutrymmet.

Förhör med anhöriga har gett en samstämmig bild av den boende som en äldre person som inte haft någon minnesproblematik, demens eller annan psykisk funktionsnedsättning. Ingen hjälp från hemtjänst ska ha förekommit. Personen ska ha varit fysiskt aktiv och inte rökt, vilket gör att rökning kan uteslutas som orsak.

Det har under undersökningen inte gått att säkerställa att branden inte varit anlagd.

Den troliga orsaken till att personen inte kunnat utrymma bedöms vara att personen kan ha sovit vid händelsen. Att inringaren inte hörde någon brandvarnare kan också tyda på att personen inte fick någon varning. Det har dock inte gått att säkerställa att personen i fråga sov och det är därmed inte säkerställt att personen inte genomförde något släckförsök.

5 Slutsats

Branden på [REDACTED] i Gullspångs kommun var fullt utvecklad vid räddningstjänstens framkomst. Räddningstjänstens försök att rädda eventuella kvarvarande personer, och släcka branden, misslyckas. En person påträffas avliden i resterna efter branden och byggnaden blir totalskadad.

Branden bedöms ha startat någon gång runt klockan 14 på måndagseftermiddagen, troligtvis i anslutning till vardagsrum i byggnadens markplan. Brandorsaken har inte kunnat fastställas då det finns flera möjliga brandorsaker som inte kan uteslutas. Det har heller inte kunnat uteslutas att branden varit anlagd.

Det är inte känt om byggnaden var försedd med brandvarnare eller släckutrustning, men inringare uppger att ingen brandvarnare hördes utifrån. Förutsatt att byggnaden inte var försedd med fungerande brandvarnare är det en faktor som skulle kunnat påverka utfallet av händelsen då förutsättningarna att kunna utrymma ökar om en tidig varning fås.

Det har inte kunnat fastställas hur den avlidna personen har agerat vid branden, eller varför personen inte lyckats utrymma. En trolig orsak är att personen kan ha sovit vid händelsen.